

УТИЦАЈ ЗАКОНА О АРХИВСКОЈ ГРАЂИ И АРХИВСКОЈ ДЕЛАТНОСТИ НА ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРЕВЕНТИВНЕ ЗАШТИТЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

433

Апстракт: Правни режим заштите архивске грађе и документарног материјала, децидирано регулисан одредбама Закона о архивској грађи и архивској делатности, требало би у наредном периоду да омогући квалитетнију и свестранију заштиту архивске грађе и документарног материјала, као и да створи услове за бољу организацију и рад архивских установа у Републици Србији.

У којој мери ће нова законска решења поспешити или заочити обављање редовне делатности архивских установа показате време, јер успешна примена законских норми у пракси захтева доношење бројних подзаконских прописа за појашњење, разраду и практичну примену закона.

Циљ овог рада је да прикаже у којој мери су нова законска решења боља од претходне законске регулативе, које одредбе старог закона се стављају ван снаге, које се, пак, мењају или проширују, а које су одредбе потпуно нове.

Кључне речи: закон, подзаконски акти, ствараоци-имаоци архивске грађе и документарног материјала, стручни надзор јавног архива, записници, решења

Закон о архивској грађи и архивској делатности,² који је донет јануара месеца ове године, а ступио на снагу почетком фебруара, донео је значајне новине у области заштите архивске грађе и документарног материјала.

Новим законом проширене су одређене законодавне одредбе и уједно дерогирани неки чланови старог закона,³ који се више нису могли примењивати у поступку заштите архивске грађе и документарног материјала.⁴

Основна интенција законодавца при доношењу новог прописа огледала се у потреби државе да на јединствен начин уреди питање заштите, чувања, доступности и коришћења архивске грађе и документарног материјала специјалним законом у овој области, који би био усклађен са европским прописима и најновијим технолошким решењима у управљању документима. Како је одредбама Закона о

¹ архивски саветник, 63marijatodorovic@gmail.com

² Донет 24. 1. 2020. године. *Службени гласник Републике Србије*, бр. 6/2020.

³ *Закон о културним добрима*, Службени гласник Републике Србије, бр. 71/94, 52/11-др. закони и 99/11.

⁴ На пример: чл. 37, 38, 39, 40, 41; чл. 74. ст. 3; чл. 76, 81, 93, 97 и чл. 131.

културним добрима актуелна проблематика заштите електронског документа остала правно нерегулисана, а такође и институт Архивског фонда Републике Србије, као и заштита приватне архивске грађе, приступило се изради новог прописа.

Закон о културним добрима и раније донете подзаконске акте, терминолошки застареле и неадекватне за свакодневну употребу у области правног режима заштите електронске архивске грађе, требало је употпунити новим правним институтима који би поспешили квалитет заштите архивске грађе и организацију рада архивске службе у земљи.

Бројна нерешена питања архивске службе и архивске делатности постала су предметом нове законске регулативе: Тело за координацију рада јавних и специјалних архива Републике Србије, рокови доступности и коришћење архивске грађе, заштита архивске грађе у транзицији, Архивски савет Републике Србије, обавеза стваралаца да донесу план мера заштите архивске грађе у случају ризика од катастрофа и ванредних ситуација, као и обавеза архива за доношење плана заштите архивске грађе у ванредним ситуацијама, затим архивски информациони систем, пооштравање казнене политике за прекршаје и кривична дела оштећења или уништења архивске грађе и документарног материјала и друго.

Влада Републике Србије је након ступања на снагу новог закона усвојила *Измене и допуне Уредбе о канцеларијском пословању органа државне управе* (Службени гласник Републике Србије, бр. 21. од 6. 3. 2020) и одлучила да се њена практична примена пролонгира до 1. 4. 2021. године.

Овим актом ван снаге су стављене *Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе* (Службени гласник Републике Србије, бр. 80/92, 45/16 и 98/16), као и *Уредба о електронском канцеларијском пословању органа државне управе* (Службени гласник Републике Србије, бр. 40/10 и 42/17).

Измена и укидање поменутих прописа директно су условљени потребом регулисања електронског канцеларијског пословања у писарницама органа државне управе, јер је Влада Републике Србије прихватила европски концепт замене аналогних докумената електронским записима.

Закон о архивској грађи и архивској делатности усаглашен је са Законом о култури Републике Србије,⁵ а одредбе Закона о култури, које се односе на избор органа управљања јавних архива, компатибилне су са одредбама специјалног Закона о архивској грађи и архивској делатности.

Нови Закон о архивима радикално и свестрано уређује заштиту писане културне баштине, а његовим доношењем је, по мишљењу аутора рада, учињен крупан корак у развоју националне архивистике.

Евентуалне дилеме у тумачењу и примени законских норми на терену, архивска служба би требало да реши употребом правилника и обавезујућих упутстава које би Архивски савет, чије се формирање тек очекује, требало да донесе у року од годину дана од дана ступања закона на снагу.⁶

⁵ Службени гласник Републике Србије, бр. 72/2009, 30/2016 испр. 6/2020.

⁶ Члан 73. Закона о архивској грађи и архивској делатности.

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД СТАРЕ И НОВЕ ПРАВНЕ РЕГУЛАТИВЕ - ПРЕДНОСТИ И ПРАКТИЧНИ ЗНАЧАЈ НОВИХ ЗАКОНСКИХ РЕШЕЊА

Упоредном анализом чланова старог и новог Закона⁷ аутор рада је закључио да је нови архивски пропис, по различитости материје коју регулише, специфичној терминологији, новим институтима које обрађује и обимности законских чланова, далеко детаљнији, концизнији и напреднији у односу на стари Закон. Структурна шема Закона састоји се од четири тематске целине унутар којих су дате дефиниције основних архивских појмова⁸ и законска решења која квалитативно и квантитативно далеко озбиљније третирају актуелну проблематику заштите архивске грађе у класичном и електронском облику у односу на ранија законских решења.

435

Архивска грађа је дефинисана као културно добро од општег интереса за Републику Србију, које ужива посебну заштиту утврђену Законом⁹ и чува се трајно у облику у којем је настала.

У првом делу Закона, по мишљењу аутора, врло је важан Члан 6. који предвиђа забрану оштећења и уништења архивске грађе и документарног материјала који се трајно чува, а из којег није извршено одабирање архивске грађе, без обзира да ли је микрофилмован или дигитализован. Овом правном нормом отклоњена је свака дилема на пословима излучивања безвредног документарног материјала, јер је ноторна чињеница да су архиви раније давали сагласност за уништење микрофилмованих досијеа пензионера у филијалама РФ ПИО.

Нови правни институт у Закону представља Тело за координацију рада архива РС надлежно за унапређење сарадње јавних и специјалних архива. Међутим, Закон није разradio састав овог тела, надлежност и начин његовог рада, па се очекује да ће се та проблематика решити израдом подзаконског акта.

У оквиру друге тематске целине пажњу завређују чланови Закона који регулишу обавезе стваралаца и ималаца архивске грађе и документарног материјала,¹⁰ где су обавезе стваралаца таксативно приказане у члану 9. у 12 тачака, док је стари закон те обавезе регулисао површно, са по три тачке, у члану 37. и члану 38.

Врло важне ставке су систематизовано место архивара у регистратурама, адекватан смештајни простор код стваралаца, обавеза примопредаје архивске грађе доспеле за преузимање у архив, безбедност електронске архивске грађе код стваралаца, обавеза вођења и благовременог достављања архивске књиге надлежном архиву, информисање установе заштите о стању архивске грађе ван архива, омогућавање вршења стручног надзора овлашћеном архивисти, као и обавеза провере стручне оспособљености администратора.

⁷ Закон о културним добрима и Закон о архивској грађи и архивској делатности.

⁸ Архивска делатност, архивска грађа, документарни материјал, категоризација, микрофилмовање, дигитализација, рестаурација, архивска књига, Листа категорија и друго.

⁹ Члан 4. Закона о архивској грађи и архивској делатности.

¹⁰ Члан 9. Закона о архивској грађи и архивској делатности.

Забрана распарчавања архивског фонда (принцип недељивости архивског фонда), која је била нормирана чланом 93. старог, сада је регулисана чланом 10. новог Закона. Практична примена овог члана важна је приликом преузимању архивске грађе стваралаца са сложенom структуром, који имају испоставе на подручју територијалне надлежности више архивских установа, јер се архивска грађа која се тиче једног творца фонда шаље дирекцији ради преузимања од стране архива у чијој је стварној надлежности категорисани стваралац.

Целокупна архивска грађа једног творца фонда мора се комплетно преузети, при чему је недопустива селективна сукцесивна примопредаја и разбијање организационих целина творца фонда.

Заштита електронског документа регулисана је на потпуно нов начин, члановима 11-15. Закона, који су усклађени са посебним прописима у овој области,¹¹ а то у пракси значи да ће ствараоци од почетка примене новог закона бити у обавези да доносе две врсте правилника који регулишу заштиту класичне и електронске архивске грађе.

За поступак излучивања неоперативних списа регистратуре нарочито је значајан Члан 16. Закона који предвиђа да надлежни јавни архив даје одобрење само за уништење документарног материјала евидентираног у архивској књизи. Ово радикално решење, за које су се годинама залагали професионални архивисти, коначно је добило заслужено место у закону, јер тек са њим започиње систематска заштита архивске грађе у настајању.

Управо овај члан Закона обебеђује резултат рада у службама надзора установа заштите, јер циљ рада архива није да *администрира* у регистратури и врши излучивање, него да обезбеди израду потпуне и фунционалне евиденције за управљање документима код стваралаца, која би уједно служила архивима на пословима заштите архивске грађе ван архива, у фази архивистичке обраде фонда и на пословима издавања података из архивске грађе пре архивистичке обраде фонда, а на основу ургентних захтева корисника.

Израдом ове евиденције у регистратурама и достављањем њеног преписа надлежном архиву може се контролисати стање пословне документације различитих стваралаца-ималаца, поправити фунционалност подзаконске нормативе, систематски и сукцесивно обављати поступак излучивања безвредног документарног материјала и ефикасно преузимати вредна архивска грађа. Архивска књига је нужан предуслов, тј. *condicio sine qua non* стручног надзора надлежног архива, али и неопходан алат у претраживању докумената регистратуре у фази архивистичке обраде, све до израде научно-обавештајних средстава о архивском фонду.

Последњи став Члана 16. Закона, за разлику од Члана 37. Закона о културним добрима (који ово питање уопште не регулише), предвиђа обавезу ствараоца-ималаца документарног материјала који се излучује да предузме мере заштите тајности

¹¹ Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању (Службени гласник Републике Србије, бр. 94/2017); Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе (Службени гласник Републике Србије, бр. 21. 6/2020)

података који би могли повредити права и правни интерес лица на која се документарни материјал односи.¹² Ствараоци архивске грађе, на подручју рада крагујевачког Архива, након излучивања достављају надлежном архиву Записник о уништењу БДМ-а¹³, са подацима о саставу комисије, времену, месту и начину уништења безвредне документације, који је саставни део предмета о излучивању одређеног ствараоца и обавезно се улаже у његов службени досије.

На основу упоредне анализе законских норми које се односе на примопредају архивске грађе архиву¹⁴ може се закључити да су оне сада много опширније, јер је претходни пропис ову материју регулисао, не тако детаљно, члановима 39, 40 и 41. Новина је да стваралац архивске грађе има законску обавезу предаје архивске грађе у електронском облику надлежном архиву и то заједно са припадајућим метаподацима, декодирану на начин који одреди надлежни јавни архив. Чињеница је, међутим, да архиви у Републици Србији тренутно нису у довољној мери оспособљени за пријем електронске архивске грађе и њену заштиту, али законска обавеза регистратуре да архиву омогући употребљивост садржаја преузете електронске архивске грађе одговара стратегији развоја електронске управе у земљи.

Новину у *Закону* представља ограничење рока за примопредају архивске грађе стваралаца у стечају и ликвидацији, јер стечајни управник има обавезу да је у сређеном стању преда надлежном архиву најкасније годину дана од дана отварања стечајног поступка. Међутим, неки стечајеви у пракси трају и више од годину дана, па ће се тај рок највероватније пролонгирати. Добра мера заштите архивске грађу у настајању је нова обавеза стваралаца да донесу план мера заштите архивске грађе и документарног материјала у ванредним ситуацијама и да о ванредним околностима у вези са пословном документацијом записнички обавесте надлежну установу заштите. Законске одредбе које регулишу надлежност и обавезе јавних архива су у односу на претходни закон обимније, јер је сада, по први пут, установљена обавеза архива да донесу план заштите архивске грађе у ванредним ситуацијама, као и право архива да када се стекну технички услови повежу свој информациони систем са регистрима свих стваралаца и ималаца архивске грађе.

Стручни надзор јавног архива, који је регулисан Чланом 23. Закона, завређује посебну пажњу, тим пре што је он најважнији сегмент заштите архивске грађе и документарног материјала ван архива, а и сам аутор текста је благовременим улагањем амандмана на текст Нацрта Закона учествовао у допуни и разradi наведеног члана.¹⁵

Полазећи од чињенице да је стручни надзор архива најзначајнија карика заштите архивске грађе код стваралаца и да од његовог правилног спровођења

¹² Ова одредба показује да Закон спада у ред савремених прописа и да је усклађен са одредбама посебних прописа: *Закон о тајности података* (Службени гласник Републике Србије, бр. 104/2009); *Закон о заштити података о личности* (Службени гласник Републике Србије, бр. 87/2018).

¹³ ... безвредног документарног материјала...

¹⁴ Чланови 17-20. *Закона о архивској грађи и архивској делатности*.

¹⁵ Амандмани на Члан 23. Закона – Учесће на Јавној расправи о Нацрту Закона о архивској грађи и архивској делатности, која је одржана у Архиву Србије, Београд, 28. 1. 2019. године.

зависи судбина архивске грађу у настајању, било је неопходно, због великог уништења архивалија на терену, променити његову правну природу и приближити је што више инспекцијском надзору.

За разлику од пређашњих норми, које су углавном биле површне и превентивног карактера,¹⁶ одредбе новог Закона су репресивне,¹⁷ а овлашћено лице у поступку надзора може покренути прекршајни или кривични поступак уколико стваралац не поступи по решењу о наложеним мерама, односно ако архивска грађа претрпи оштећење или буде уништена.

Регистратура има право приговора на записник, о чему одлучује надлежни архив, а такође има право жалбе на решење, о чему у другом степену одлучује надлежно министарство. Ако другостепени орган одбаци жалбу као неосновану, а регистратура не поступи по решењу о наложеним мерама, надлежни архив може против ње поднети захтев за покретање прекршајног поступка. Уколико овлашћени архивист утврди на терену оштећење или уништење појединих делова или комплетног архивског фонда, моћи ће након сачињеног записника о времену, месту, врсти и обиму оштећења да поднесе кривичну пријаву надлежном тужилаштву против несавесног ствараоца-имаоца архивске грађе и документарног материјала.

Досадашња решења о наложеним стручним мерама заштите у архивима нису садржала правну поуку о томе коме ће се упутити жалба на решење и ко ће о жалби одлучивати. На основу новог Закона који предвиђа да о жалби на првостепено решење архива одлучује у другом степену надлежно министарство, форма управног акта архива, односно донетих решења у поступку стручног надзора, битно је коригована. Са овом изменом детаљно је нормиран стручни надзор у интересу стваралаца и архива и употпуњен управни акт установа заштите на пословима стручног надзора, излучивања и примопредаје архивске грађе надлежном архиву.

По одредбама Члана 23. Закона ствараоци архивске грађе могу уложити приговор на записник о стручном надзору овлашћеног лица, а рок за извршење наложених мера им се може у оправданим случајевима, у ограниченој мери продужити.

Двостепеност поступка стручног надзора, контрола извршавања предложених мера заштите и поопштравање казнене политике архива јасно показују да архивска служба губи превентивни карактер.

Посебно је питање колико ће та овлашћења архивска служба користити у пракси и колико су архиви данас кадровски оспособљени за двостепеност управног поступка и реализацију казnenих мера заштите архивске грађе.

Закон нема одговор како ће поступити архивисти међуопштинских архива приликом прегледа архивске грађе или излучивању БДМ-а, у испоставама репу-

¹⁶ Овлашћени архивист је у поступку стручног надзора сачињавао записник, са налозима за отклањање утврђених неправилности у канцеларијском пословању и одређивао рок за њихово отклањање.

¹⁷ Овлашћено лице врши контролу извршења записнички констатованих мера, у случају њиховог неиспуњења доноси решење и наређује њихово извршење, а затим врши контролни надзор над извршењем решења о наложеним мерама.

бличких регистратура. Да ли ће поступати¹⁸ као до сада, по замолницама Архива Србије за пружање стручне помоћи на терену, или ће преласком на републички буџет међуопштински архиви добити иста јавна овлашћења као државни архив, на пословима заштите архивске грађе и документарног материјала републичке провенијенције? Правно посматрано, међуопштински архиви не могу вршити стручни надзор у филијалама републичких регистратура нити доносити решења о наложеним мерама заштите, јер је седиште правног лица-ствараоца архивске грађе у Београду, а стварну надлежност над правним лицем има Архив Србије који је једини овлашћен да донесе решење и то у границама своје стварне надлежности.

Стручни надзор над пословном документацијом категорисаног ствараоца захтева лично присуство овлашћеног архивисте и надлежног архива који би записнички констатовао недостатке у канцеларијско-архивском пословању и решењем о стручним мерама заштите наредио њихово отклањање. У овом случају, међуопштински архиви немају стварну надлежност утврђену Законом, већ су само територијално надлежни, па се у поступку излучивања БДМ-а републичких регистратура, због економичности, примењује институт правне помоћи међуопштинских архива у земљи, тј. државном Архиву Србије.

Архив Србије, у чијој су стварној надлежности републичке регистратуре, на пословима излучивања БДМ-а доноси две врсте решења, од којих прву врсту чине решења донета на основу непосредног прегледа БДМ-а у регистратурама, а другу врсту решења донета у поступку стручне помоћи међуопштинских архива која се базирају на стручним извештајима овлашћених архивиста из других, месно надлежних архива.

Поступак излучивања у деловима републичких регистратура оправдава се начелом економичности, јер Архив Србије није у могућности, кадровски и финансијски, да реализује излучивање БДМ-а на целој територији земље, где се налазе испоставе републичких органа. Списи предмета о излучивању се заједно са стручним извештајем овлашћеног архивисте достављају стручној служби Архива Србије која самостално доноси решење о излучивању и то на основу овлашћења у оквиру своје стварне надлежности.¹⁹

За поступак превентивне заштите архивске грађе и документарног материјала изузетно је важан члан 36. Закона који утврђује обавезу архива да се стара о стручном усавршавању запослених у циљу уједначавања организације и метода рада, јер једино запослени, који прате развој архивске теорије и праксе, могу утицати на развој архивског законодавства²⁰ којим се уређују надлежност, организација и начин рада архивске службе у земљи.

¹⁸ Месно надлежни архиви прегледају БДМ на основу замолнице о стручној помоћи Архива Србије и стручни извештај о дозвољености излучивања шаљу Архиву Србије ради издавања решења о излучивању.

¹⁹ Што је у складу са Чланом 12. Став 1. Закона о општем управном поступку (Службени гласник Републике Србије, бр. 18/2016, 95)

²⁰ Учествовање професионалних архивиста у Јавној расправи о Нацрту Закона о архивској грађи и архивској делатности одржаној 10. 1. 2019. у Новом Саду, 17. 1. 2019. у Нишу и 28. 1. 2019. у Београду.

Формирање и рад Архивског савета при Архиву Србије (стручног саветодавног тела)²¹ од великог је значаја за стандардизацију и уједначавање стручне методологије рада у области заштите архивске грађе ван архива. Упутства Архивског већа донета у протеклом периоду, а која су тренутно застарела и нефункционална у пракси, требало би осавременили новим институтима и терминологијом да би се универзално примењивала у поступку заштите класичне и електронске архивске грађе у настајању.

Из текста Закона јасно се види да чланове Архивског савета бира директор Архива Србије из реда афирмисаних стручњака у архивској делатности, али се не прецизира ко их предлаже и који су критеријуми за избор „афирмисаног стручњака“.

За рад архивске службе у Србији изузетно је важан институт Архивског савета при Архиву Србије, али и рад Стручног савета у архивима, чији рад није регулисан новим Законом, већ га регулише Закон о култури²² као кровни закон у овој области. Делатност Стручног савета у архивима детаљније је регулисана статутом архивске установе, у складу са Чланом 49. Став 3. Закона о култури.

Пооштравање казнене политике архива за неотклањање записнички утврђених и решењем наложених стручних мера заштите, повлачи прекршајну одговорност стваралаца и одговорних лица у њима,²³ док кривичну одговорност за оштећење или уништење културног добра регулише Кривични законик РС.²⁴ Пооштравање казнене политике, у контексту веће безбедности архивске грађе ван архива, изазвало је велико уништавање пословне документације на терену, за шта кривицу носе углавном њени ствараоци-имаоци, а добрим делом и архиви који због техничких недостатака нису у стању да реализују законску обавезу преузимања архивске грађе.

У вези са наведеним, значајан је Члан 72. Став 3. Закона који предвиђа обавезу правних лица која су пре приватизације била у друштвеној или државној својини да пословну документацију која се код њих налази могу чувати годину дана од дана ступања на снагу закона, а након тога је морају предати надлежном архиву. Уколико надлежни архив није у могућности да је прими, правни субјект је дужан да је чува до тренутка када предаја архиву буде могућа, јер готово сви архиви у земљи, имају проблем недостатка смештајног простора.

Потреба правне заштите електронског документа изнедрила је не само нови закон о архивима, него и промену Уредбе о канцеларијском пословању органа државне управе.

Након усвајања измена и допуна Уредбе престала је дотадашња обавеза писарница органа државне управе да штампају, заводе и архивирају електронске документе, већ је по новим прописима довољно да их само дневно електронски архивирају.

²¹ Чланови 58-61. Закона о архивској грађи и архивској делатности.

²² Члан 49. Став 3. Закона о култури (Службени гласник Републике Србије, бр. 72/2009; 16/2016, 30/2016 и 6/2020)

²³ Чланови 65-66. Закона – казне за правно лице се крећу од 50.000 до 200.000, а за одговорно лице у правном лицу од 5.000 до 150.000 динара.

²⁴ Кривични законик Републике Србије (Службени гласник Републике Србије, бр. 85/2005)

По мишљењу аутора текста, врло вредан је Члан 17. Став 4. Уредбе који предвиђа да предмет излучивања не може бити документ који нема одговарајући документ којим се поступак окончава. Ова законска одредба спречава да се у поступку излучивања нађу несвршени предмети који нису ваљано окончани решењем или другим управним актом, што би изазвало штетне последице у практичном раду регистратуре и надлежног архива.

Овакав законски пропис примењен је у Привредном суду у Крагујевцу који је извршио ревизију архивираних предмета из области стечаја, да би у омоте службених предмета додао недостајући документ којим се потврђује да је поступак правоснажно окончан и да постоји потврда о намирењу стечајних поверилаца. Овај пример показује да само комплетни предмети (правоснажни и извршни) могу бити архивирани и по протеку рокова чувања законски излучени. Члан 20. Уредбе прописује да се завршени предмети и други документи чувају у архиви према идентификационим ознакама из архивске књиге. Овим чланом се потврђује важност вођења основне евиденције о архивском пословању која је, због користи коју има за ствараоца и надлежни архив, конципирана као законска норма.

Иако се унапред не може проценити колико ће Закон бити успешно примењен у пракси²⁵, са сигурношћу се може рећи да је законодавац, доносећи нови пропис, имао озбиљну намеру да поправи стање државне администрације и побољша квалитет архивских услуга, у циљу развоја електронске управе у земљи.

ЗАКЉУЧАК

Доношењем Закона о архивској грађи и архивској делатности, као *lex specialis* прописа, законодавац је желео да пренебрегне застарелост и неприменљивост важећег архивског законодавства у погледу организације, начина рада и функционисања архивске службе, као и да свеобухватно уреди правни режим заштите архивске грађе и документарног материјала у класичном и електронском облику.

Адекватна законска решења донета су у интересу стваралаца архивске грађе и надлежних архива, а у циљу оптималне манипулације пословним документима и правилног очувања целокупног архивског фонда Републике Србије.

Пооштрена казнена политика архива за неиспуњење законских обавеза већ даје очекиване резултате, јер су архиву достављени подзаконски акти различитих стваралаца који су претходно усаглашени са позитивно-правним одредбама закона, а већи је и проценат реализованих стручних налога надлежног архива.

²⁵ Његову успешну примену диктирају бројне субјективне и објективне околности.

Marija TODOROVIĆ

**THE EFFECT OF THE LAW ON ARCHIVAL MATERIALS
AND SERVICES ON RAISING OF THE QUALITY OF THE
PREVENTIVE PROTECTION OF ARCHIVAL MATERIAL**

442

Summary

By enacting the Law on Archival Materials and Services as “lex specialis” regulation, the legislator wanted to override obsolete and nonapplicable archival legislation regarding organization, way of work and functioning of the archival service, and to comprehensively regulate legal frame of protection of archival material and documentary material in both paper and electronic form.

Adequate legal regulations were brought in in the interest of the creators of archival materials and competent archives in the aim of optimal manipulation of business documents and proper safekeeping of the archival fonds of the Republic of Serbia.

Tightened penal policy in the case of non-fulfilment of legal obligation is already giving expected results because to the archive were delivered secondary legal acts of different creators that were previously harmonized with positive legal acts of the law, also there is a higher percentage of realized orders of the competent archive.